
Cenu ministra získal prof. MUDr. Jiří Zeman, DrSc., z 1. lékařské fakulty UK

10. 11. 2011, autor: Lucie Kettnerová, rubrika: i-Forum informuje

Cenu ministra školství, mládeže a tělovýchovy za mimořádné výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací za rok 2011 dnes ve Velkém zrcadlovém sále MŠMT převzal prof. MUDr. Jiří Zeman, DrSc., z 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, laudatio pronesl prorektor pro doktorské studium a akademické kvalifikace prof. PhDr. Ivan Jakubec, CSc. V letošním roce bylo hodnotící komisi zasláno 16 nominací, komise se nakonec rozhodla udělit 4 ocenění.

Kromě prof. J. Zemana cenu získali prof. RNDr. Julius Lukeš, CSc., z Biologického centra Akademie věd ČR, v. v. i., prof. RNDr. Emil Paleček, DrSc., z Biofyzikálního ústavu Akademie věd ČR, v. v. i., a prof. RNDr. Radek Zbořil, PhD., z Univerzity Palackého v Olomouci.

Prof. MUDr. Jiří Zeman, DrSc., Klinika dětského a dorostového lékařství 1. LF UK a VFN v Praze

Je absolventem Fakulty dětského lékařství UK v Praze, od roku 1979 pracuje na Klinice dětského a dorostového lékařství 1. LF UK, v posledních 5 letech jako přednosta.

Vědecká činnost prof. Zemana je zaměřena na dědičné poruchy metabolismu. Je hlavním autorem či spoluautorem 150 publikací včetně několika monografií, počet citací (bez autocitací) dosáhl 1152, Hirschův index je 20. Se svými spolupracovníky se podílel na objevu tří nových nemocí a na objevu genu pro mukopolysacharidózu typ III C. Za vědeckou práci získal několik prestižních cen, mj. Ceny ministra zdravotnictví. Je členem řady odborných společností a redakčních rad odborných časopisů domácích i zahraničních.

Mitochondriální poruchy energetického metabolismu představují heterogenní skupinu závažných onemocnění, která postihují tkáň s vysokou energetickou náročností, především mozek, srdce a svaly. Mitochondrie jako jediná výjimka v biologii člověka je řízena dvěma genomy – jadernou DNA a mitochondriální DNA.

Profesor Zeman vytvořil se svými PhD studenty „mitochondriální tým“, který významně přispěl k prohloubení znalostí o biologické podstatě několika mitochondriálních onemocnění a jejich dopadu na postižené dítě. V roce 2010 se svým týmem publikoval 5 prací v časopisech s celkovým impakt faktorem 18,3, které vznikly s podporou výzkumných projektů MŠTM ČR, GA UK a IGA MZ ČR.

Tým provedl první detailní charakteristiku klinického a laboratorního fenotypu u 25 dětí s mitochondriální encefalokardiomyopatií způsobenou mutací v genu TMEM70. Byly charakterizovány laboratorní nálezy, které slouží jako markery pro diagnostiku mitochondriálních poruch u dětí.

Prof. Zeman se tedy dlouhodobě a systematicky zabývá výzkumem mitochondriálních poruch a se svými spolupracovníky připravil řadu buněčných linií a tkáňově specifických modelů pro studium mitochondriální biogeneze a mitochondriálních funkcí v prenatálním i postnatálním období, čímž významně přispěl k lepšímu porozumění

etiopatogeneze mitochondriálních onemocnění. Mezi jeho nejvýznamnější vědecké úspěchy patří významný podíl na objevu několika nových genů a nových onemocnění.